

Capitell de la Creu de terme de Can Grau

Begues

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Av. Torres Vilaró, 4 (edifici de l'ajuntament)
Alçada: 401

Coordenades:

Latitud: 41.33023
Longitud: 1.92471
UTM Est (X): 410019
UTM Nord (Y): 4575974

Classificació

Número de fitxa 08020 - 454
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Objecte
Estil / època: Medieval Gòtic
Segle XIV
Any 1312
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Religiós i/o funerari
Observacions protecció: BCIN; Decreto 14 marzo 1963 núm.571/63
Data aprovació: dj., 14/03/1963 - 12:00
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Begues
Fitxes associades:

Autoria de la fitxa Lluís Rius
Data de registre de la fitxa: dc., 15/12/2010 - 01:00

Descripció

Capitell original de la Creu de terme, proper a la masia de Can Grau. El capitell de la creu està constituït per dues piràmides ortogonals truncades, unides per les bases, de tal manera que la predel·la de les vuit cartel·les està situada a la inferior. A cadascuna de les vuit cares existeix una cartel·la en baix relleu amb una representació escenificada o imatge. Vicente Medina (MEDINA, 1999) proposa una divisió en dues sèries de les vuit cartel·les. La primera sèrie estaria formada per cinc cartel·les i l'altra per tres. Així, a la primera sèrie, trobem la imatge de Crist crucificat a l'escena central i dues cartel·les iconogràfiques més a cada banda. El Crist crucificat apareix representat frontalment, amb les cames especialment flexionades. A la seva esquerra hi ha una figura femenina, identificable amb Maria Magdalena (Medina, 1999), no sembla tenir corona i les mans estan creuades al centre, seguint la tradició pietosa. A l'esquerra de Maria Magdalena hi ha una cartel·la amb la representació d'una santa de difícil identificació, si bé porta corona i una palma de martiri. A la dreta de Crist hi ha dues cartel·les més: la primera amb la representació de sant Joan, coronat, amb les mans en actitud de súplica. A la seva dreta, una cartel·la, la cinquena, amb la representació de santa Eulàlia (Medina, 1999), copatrona de Begues, amb cabells llargs i la palma del martiri. La segona sèrie, de tres cartel·les està ubicada d'esquenes a la sèrie de cinc. Està presidida per la Mare de Déu i a cada costat d'aquesta, una cartel·la, una amb un escut quarterat i l'altra amb la inscripció de la data de construcció: "Anno Domini MCCCXII"

Observacions:

Existeix una còpia d'aquesta creu al costat de Can Grau del coll, únicament la seva base forma part de l'estructura original. D'altra banda, la creu situada al passeig de l'església constitueix una nova reproducció.

Història

Segons Vicente Medina Vicioso (MEDINA, 1999), la Creu del Coll de Begues és la més antiga datada a Catalunya, l'any 1312, i possiblement una de les més antigues d'Espanya. Actualment, aquesta creu conserva de l'original la seva base ubicada al Camí Ral o carretera de Sant Climent (fitxa 361) i el capitell dipositat a l'Ajuntament de Begues. Com a hipòtesi, Medina proposa que la data de 1312 està relacionada amb l'abolició de l'Orde del Temple en aquell mateix any pel papa Climent V, raó que el porta a pensar que la creu podria haver estat feta per un cavaller d'aquest orde militar. Després de la guerra civil, la creu original fou traslladada al passeig de l'Església, enfront del nou temple, però arrel de diversos accidents es substituïr per una nova reproducció de la creu de terme, realitzada pel picapedrer beguetà , Urpià Fernández, mentre que el capitell original del 1312 es conserva en el mateix ajuntament beguetà.

Bibliografia

ALBERT BASTARDES I PARERA (1983). Les creus al vent . Editorial Millà. MEDINA VICIOSO, Vicente (1999): "Cruz de Término de Begues", dins L'EIXARMADA. Butlletí del Centre d'Estudis Beguetans, núm. 4, març de 1999, p. 2-4; núm. 5, juny 1999, p. 3-5. L'EIXARMADA. Butlletí del Centre d'Estudis Beguetans, núm. 10, juliol de 2008, p. 1-2. INVENTARI DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC DE CATALUNYA.